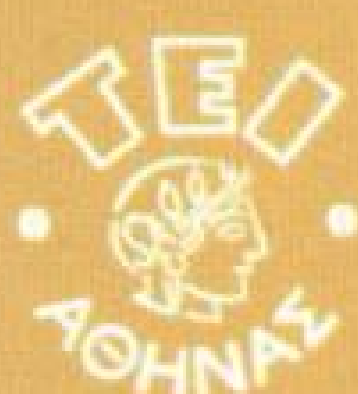

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚά Χρονικά

Ολοκλήρωση των ακαδημαϊκών
χαρακτηριστικών στα ΤΕΙ
με αξιολόγηση ή κατ' ευθείαν
μετεξέλιξη σε πανεπιστήμια;

Πολιτική
και πολιτισμός

Νευρομάρκετινγκ
και τουριστικές υπηρεσίες

ΤΕΥΧΟΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
2009

19

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚά Χρονικά

Ιδιοκτησία	ΤΕΙ Αθήνας
Εκδότης	Δημήτριος Νίνος Πρόεδρος ΤΕΙ Αθήνας
Διευθυντής	Αντώνιος Καμμάς
Συντακτική Επιτροπή	Δημήτριος Νίνος Μιχαήλ Μπρατάκος Ιωάννης Χάλαρης Απόστολος Παπαποστόλου Γεώργιος Γιαννακόπουλος
Επιμέλεια έκδοσης	Ιφιγένεια Αναστασάκου Ελένη Βαβουράκη Δώρα Φραγκούλη Δανάη Κονδύλη
Καλλιτεχνική επιμέλεια έκδοσης	Έφη Παναγιωτίδη, efipanpan@yahoo.gr

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ

Πρόεδρος	Δημήτριος Νίνος
Αντιπρόεδρος	Αντώνιος Καμμάς
Αντιπρόεδρος	Μιχαήλ Μπρατάκος
Αντιπρόεδρος	Ιωάννης Χάλαρης
Διευθύντρια ΣΕΥΠ	Ευαγγελία Πρωτόπαπα
Διευθυντής ΣΤΕΦ	Δημήτριος Βάττης
Διευθυντής ΣΓΤΚΣ	Νικήτας Χιωτίνης
Διευθυντής ΣΔΟ	Γεώργιος Πολυχρονόπουλος
Διευθυντής ΣΤΕΤΡΟΔ	Ιωάννης Τσάκνης
Γενική Γραμματέας	Κωνσταντίνα Μασούρα
Γραμματέας Συμβουλίου	Αφροδίτη Λάσκαρη

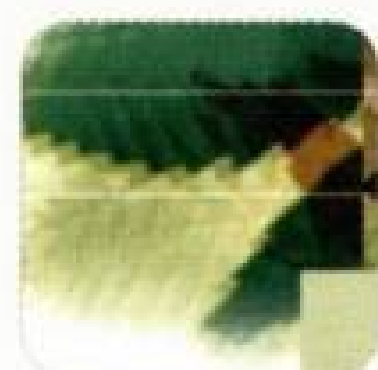
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ

Πρόεδρος ΕΕ&Ε	Μιχαήλ Μπρατάκος
Αντιπρόεδρος	Αντιπρόεδρος ΤΕΙ-Α
Αντιπρόεδρος	Ιωάννης Τσάκνης
Μέλη ΕΕ&Ε	Ευαγγελία Πρωτόπαπα Γεώργιος Παναγιάρης Δήμος Τριάντης Γεώργιος Γιαννακόπουλος Πέτρος Πουλμέντης
Γραμματέας ΕΕ&Ε	Ιφιγένεια Αναστασάκου

ΤΕΙ Αθήνας
Αγ. Σπυρίδωνος, 122 10 Αιγάλεω
Τηλ.: 210 538 5100
<http://www.teiath.gr> / e-mail: eee@teiath.gr

**1. ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ**
ΣΕΛ. 4

2. ΘΕΣΜΙΚΑ

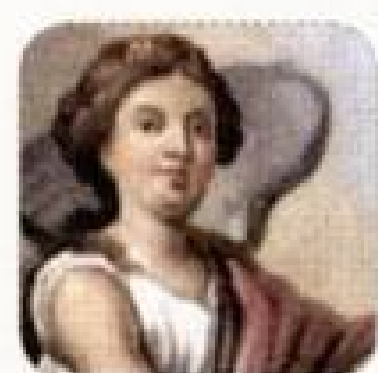
- 1^η Σύνοδος Προέδρων - Αντιπροέδρων ΤΕΙ
ΣΕΛ. 8
- Αποτελέσματα συνεδρίας Προέδρων ΕΛΚΕ
ΣΕΛ. 10
- Απόφαση Συνόδου για κινητοποιήσεις
ΣΕΛ. 10
- Ανοικτή επιστολή του Προέδρου προς την Υπουργό Παιδείας, κ. Άννα Διαμαντοπούλου
ΣΕΛ. 11

3. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα με τίτλο "Περιβάλλον και Υγεία, Διαχείριση Περιβαλλοντικών Θεμάτων με Επιπτώσεις στην Υγεία"
ΣΕΛ. 14

4. ΟΜΙΛΙΕΣ
■ Δ. Νίνος
ΣΕΛ. 18
■ Ι. Χάλαρης
ΣΕΛ. 23

5. ΑΡΘΡΑ - ΑΠΟΨΕΙΣ
■ Ν. Χιωτίνης: Πολιτική και Πολιτισμός
ΣΕΛ. 31

■ Π. Λύτρας: Νευρομάρκετινγκ & τουριστικές υπηρεσίες
ΣΕΛ. 38

■ Α. Καμμάς: CASTRATI - Η μεγάλη θυσία στην τέχνη
ΣΕΛ. 42

■ Ε. Γκλίνου: Η σύγχρονη πορεία και εξέλιξη της ελληνικής γλώσσας σαν μέσο επικοινωνίας
ΣΕΛ. 46

■ Κ. Παπασταμούλης: Ο ρόλος του χρώματος στην αρχαία ελληνική τέχνη και αρχιτεκτονική
ΣΕΛ. 50

6. ΑΦΙΕΡΩΜΑ
Παγκόσμια ημέρα του παιδιού
ΣΕΛ. 54

7. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ
Ε. Βαβουράκη: Σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα
ΣΕΛ. 58

8. ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΤΕΙ
Νέα της Διοίκησης
ΣΕΛ. 63
Νέα από τα Τμήματα
ΣΕΛ. 68
Νέα της Επιτροπής Εκπαίδευσης και Ερευνών
ΣΕΛ. 84

9. ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΝΕΑ
ΣΕΛ. 88

10. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ
ΣΕΛ. 98

Τα Τεχνολογικά Χρονικά
εύχονται στους αναγνώστες τους
Χρόνια Πολλά και

Καλά Χριστούγεννα!

Η νέα χρονιά να είναι γεμάτη υγεία, χαρά και δημιουργία.

5

ΑΡΘΡΑ ΑΠΟΨΕΙΣ

■ **N. Χιωτίνης**

Πολιτική και Πολιτισμός

■ **Π. Λύτρας**

Νευρομάρκετινγκ & τουριστικές υπηρεσίες

■ **A. Καμμάς**

CASTRATI - Η μεγάλη θυσία στην τέχνη

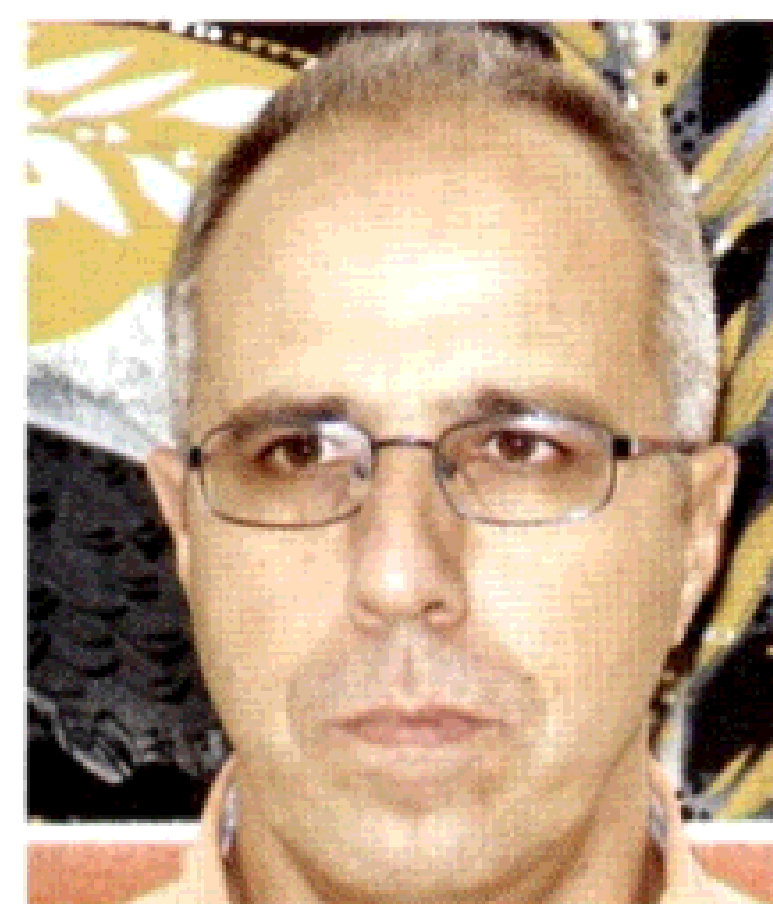
■ **Ε. Γκλίνου**

η σύγχρονη πορεία και εξέλιξη της ελληνικής
γλώσσας σαν μέσο επικοινωνίας

■ **Κ. Παπασταμούλης**

Ο ρόλος του χρώματος
στην αρχαία ελληνική τέχνη και αρχιτεκτονική

Πολιτική και Πολιτισμός

του Ν. Μ. Χιωτίνη*

Στις μέρες μας, ολοένα και περισσότερο, διαπιστώνουμε το πόσο **αυθαίρετες κατασκευές και νοηματοδοτήσεις λέξεων και όρων, μας οδηγούν σε απόλυτες συγχύσεις εννοιών και πρακτικών**. Δεν μπορούμε βεβαίως εδώ παρά να ανατρέξουμε στην μνημειώδη ρήση του κυνικού **Αντισθένης**, πως «**αρχή παιδείας η των ονομάτων επίσκεψις**». Δύο λέξεις που μας έχουν τελευταία αποπροσανατολίσει είναι οι λέξεις πολιτισμός και πολιτική.

Η λέξη πολιτισμός, προερχόμενη από τη λέξη πόλις, καταδήλως σχετίζεται εννοιολογικώς με αυτήν: η «πόλις» χαρακτήριζε βεβαίως τον οικισμό και την κοινωνία που διέμενε σε αυτόν, αλλά εμπεριείχε και το όλο πνευματικό υπόβαθρο στο οποίο αυτά επικάθονταν. Εμπεριείχε με άλλα λόγια τον όλο τρόπο ύπαρξής τους, δηλαδή την όλη υπαρξιακή ή φιλοσοφική θεμελίωσή τους. Ο πολιτισμός βεβαίως δεν μπορεί παρά να σχετίζεται με αυτή την έννοια της πόλεως. Συνακολούθως, **η πολιτική** ήταν η περί αυτής της πόλεως μέριμνα, η προσπάθεια προώθησης των συλλογικών στόχων των πολιτών της, στους οποίους βεβαίως κύρια θέση καταλάμβαναν

η προώθηση της υπαρξιακής σημαντικής του ανθρώπου και των κοινωνιών. Η ιστορία μάλιστα δείχνει πως αυτό συνιστούσε «το κοινό και το κύριο των λαών» - δανειζόμενοι έκφραση του Σολωμού - και αποτελούσε γι' αυτούς κύριο ζητούμενο, ως αδιαίρετο συστατικό της καθημερινής τους ζωής.

Δυστυχώς όμως, οι ανωτέρω λέξεις αλλοιώθηκαν, με τη συνδρομή βεβαίως της Δύσεως: η δυτική νεωτερική πρόταση περί νοηματοδότησης της Ζωής και του Ανθρώπου, του Κόσμου και της Ιστορίας, πρόταση που συνοψίστηκε στην πρόταση άλλων προτεραιοτήτων ζωής, μετάλλαξε την παλαιά πόλιν σε **citas**, και από κεί ο όρος **civilisation** τον οποίον μεταφέραμε μεταπρατικώς σε **πολιτισμό**¹: παρόλη την αρχική μέριμνα αυτή η civilisation να έχει να κάνει με τον ίδιο τον τρόπο ύπαρξης και προώθησης του όποιου εναπομείναντος φιλοσοφικού υποβάθρου των κοινωνιών, με τον καιρό αυτό εξασθένησε και έτσι σωστά φερόμενοι οι δυτικοί σχεδόν εγκατέλειψαν τον όρο και χρησιμοποιούν τον όρο culture, καλλιέργεια, υπό την έννοια της πνευματικής καλλιέργειας

¹: Τη λέξη Πολιτισμός την εισήγαγε ο Κοραής, λήμμα στη Συναγωγή νέων λέξεων υπό των λογίων πλασθεισών, Στέφανου Α. Κουμανούδη. Αναφορά στη «Πολιτισμική Ιστορία» του Pascal Ory, σελ. 12, εκδ. Ινστιτούτο του βιβλίου - Α.Καρδαμίτσα, 2007

*Ο κ. Ν. Χιωτίνης είναι καθηγητής, Διευθυντής της Σχολής Γραφικών Τεχνών και Καλλιτεχνικών Σπουδών

Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του πολίτη (Αύγουστος 1789) | Musée Carnavalet, Παρίσι

των μελών της κοινωνίας. Σημειωτέον μάλιστα ότι ο όρος **culture** προέρχεται από το **culte**, που έχει να κάνει και με έννοιες θρησκευτικές, εξ' άλλου και ο όρος **καλλιέργεια** ετυμολογικώς δεν ταυτίζεται αποκλειστικά με την καλλιέργεια της γης, αλλά **εμπεριέχει τη λέξη κάλλος και τη λέξη έργον**. Υπάρχει και η λέξη καλλιέργεια, επίσης με το συνθετικό κάλλος και το ιερόν, με βαθύτερη βεβαίως σημασία. Εν πάση περιπτώσει σήμερα με έναν αυθαιρέτως νοηματοδοτημένο «πολιτισμό»

εννοούμε - στην Ελλάδα - τις «πνευματικές» και «καλλιτεχνικές» πρακτικές, πρακτικές ξεκομμένες από την καθημερινή ζωή και από τους συλλογικούς στόχους των κοινωνιών. Η δε παλαιά πολιτική έχει εκπέσει σε μια απλή διαχειριστική, κυρίως λογιστική διαχειριστική, των κοινωνιών, των νεωτερικής έμπνευσης και λειτουργίας κρατών. Αυτή λοιπόν η σημερινή «πολιτική», δεν ενδιαφέρεται παρά δίκην πολυτέλειας ακόμα και με αυτή τη συρρικνωμένη έννοια του πολιτισμού - και δικαίως, γιατί έτσι

συρρικνωμένα αυτός ο πολιτισμός δεν πολυέχει νόημα, **ου μην βλάπτει και αποπροσανατολίζει**. Η αλήθεια είναι πάντως πως το συνθετικό της culture, culte, χρησιμοποιείται στη Δύση και μάλιστα προτασσόταν και προτάσσεται σε επίπεδο πολιτικής - άλλοτε λιγότερο άλλοτε περισσότερο, ενώ το αντίστοιχο, αν μπορούμε να το παραλληλίσουμε, κάλλος, όχι μόνο δεν το χρησιμοποιούμε εμείς καθόλου, αναφερόμενοι στον Πολιτισμό, αλλά και όποτε τον χρησιμοποιούμε αλλοιώνουμε τη σημασία του.

Ο Πολιτισμός με άλλα λόγια, δεν είναι η ζωγραφική, η αρχιτεκτονική, το θέατρο και η μουσική, ή ό,τι άλλο **«καλλιτεχνικό»**². Αυτά δεν αποτελούν παρά εκδηλώσεις του και συμπύκνωσή του ή και τρόπο προώθησής του, δεδομένου της συν-κινητικής ιδιότητάς τους. Ούτε Πολιτισμός είναι, λ.χ., η ευγένεια στις διαπροσωπικές σχέσεις ή η ποιότητα των οικιακών σκευών και των αυτοκινήτων, που δεν αποτελούν και αυτά παρά εκφράσεις του, όντας εκφράσεις των προτεραιοτήτων της ζωής μας. **Πολιτισμός είναι ο τρόπος με τον οποίον υπάρχουν και θεωρούν πως υπάρχουν οι κοινωνίες, είναι το υπαρξιακό πεδίο αναφοράς τους, είναι η φαντασιακή θέσμισή τους** - για να θυμηθούμε τον **Καστοριάδη**³ - που τελικώς όμως πρόκειται

για τη φιλοσοφική τους θέσμιση ή θεμελίωση, απ' όπου προκύπτουν οι συλλογικοί και οι ατομικοί στόχοι και οι προτεραιότητες της καθημερινής ζωής. Το ότι οι προτεραιότητες της καθημερινής ζωής προκύπτουν από αυτό το συλλογικό φαντασιακό ή τη φιλοσοφική μας θεμελίωση, έχει αρκούντως αναλυθεί και καταδειχθεί. Ο ίδιος ο Marx, π.χ., διαβεβαίωνε πως ο Απόλλων των Δελφών ήταν στη ζωή των Ελλήνων μία δύναμη τόσο πραγματική όσο και οποιαδήποτε άλλη, η δε υποτιθέμενη «πραγματική» Οικονομία εξαρτάται καταδήλως από την οντολογική θεμελίωση των κοινωνιών: η περίφημη **Πολιτική Οικονομία εξαρτάται από την ανθρώπινη συμπεριφορά**, που έχει πρωτίστως να κάνει με τις προτεραιότητες της ζωής των ανθρώπων, των αναγκών τους και των επιθυμιών τους, που διαμορφώνονται από σημασίες φαντασιακές - σημασίες που προέρχονται από την υπαρξιακή τους στάση απέναντι στη ζωή - και αυτό τουλάχιστον εξ' ίσου με τις όποιες «πραγματικές» ανάγκες, επιθυμίες και προτεραιότητες.

Η ιστορία αποδεικνύει ότι η ιστορία των κοινωνιών, των συγκρούσεων και των κάθε είδους εξελίξεων ταυτίζεται με την ιστορία των Πολιτισμών, με την έννοια που δώσαμε παραπάνω στον όρο αυτόν. Αυτό δε, δεν αφορά μόνο στις αρχαίες κοινωνίες, όπου και είναι κατάδηλον. Οι νεώτερες κοινωνίες

²: Μία προσεκτική εξέταση της ιστορίας μας διαβεβαιώνει πως αυτή η Τέχνη υπήρξε κατ' αρχήν και κατ' εξοχήν δια-Κοσμητική πράξη με την πυθαγορειανή έννοια του όρου, που συνδεόταν με την αρμονική διάταξη του Κόσμου ή Σύμπαντος, υπήρξε καθοριστική εικόνα της αέναης γενετικής της Ιστορίας πλανώμενης και περιπλανώμενης, όπως θάλεγε ο Αξελός, αναζήτησης του νοήματος, αν όχι και της προϋπόθεσης, του ίδιου του βίου των ανθρώπων. Ο Αξελός μάλιστα χαρακτηρίζει ευστόχως την Τέχνη ως «συνιστώσα του Κόσμου και βασικό συμμετοχο στο μεγάλο Παιχνίδι του Κόσμου». Υπήρξε πάντοτε η Τέχνη η Εικόνα της Κοσμικής παρουσίας του Ανθρώπου, υπήρξε πάντοτε ένα από τα κύρια μέσα του στην ζωτική γι' αυτόν αναζήτηση υπαρξιακής ταυτότητας, στην ζωτική γι' αυτόν αναζήτηση επέκτασης της χωρικής και χρονικής του εμβελείας, στην ζωτική γι' αυτόν αναζήτηση Κοσμικής και Ιστορικής υπόστασης. Αλλά όχι μόνον αυτή: Η φιλοσοφία, η πολιτική, τα μαθηματικά και ό,τι άλλο αποκαλούμε σήμερα επιστήμη, αυτήν την ιδέα είχαν ως κεντρικό σημείο αναφοράς τους. Η μεγάλη σύγχυση που κατατρύχει την Τέχνη, από τα τέλη του 18^{ου} αιώνα ως τις μέρες μας, σύγχυση καταδήλως ολοένα αυξανόμενη, οφείλεται σαφώς στην βίαιη αυτονόμησή της, στην βίαιη αποκοπή της από τις καθημερινές ανάγκες του ανθρώπου. Οι φιλόσοφοι της εποχής εκείνης πρωτοστάτησαν, συνέπραξαν ή εν πάσει περιπτώσει προθύμως επικύρωσαν και προσεχώρησαν, σε μία ιστορικά λανθασμένη θεώρηση του τρόπου και του ρόλου ύπαρξης κάποιων μέχρι τότε δραστηριοτήτων του ανθρώπου που εφεξής αυθαιρέτως ονόμασαν τέχνη, στα πλαίσια ενός ιστορικά πρωτόγνωρου και αυθαίρετου διαχωρισμού τέχνης και τεχνικής, τέχνης και γνώσης, τέχνης και επιστήμης. Ν. Χιωτίνης, «Η Τέχνη ως Κιβωτός Πολιτισμού. Η Ιστορικότητα του Νεοελληνικού Παραδείγματος», Περιοδικό ΙΝΔΙΚΤΟΣ Τεύχος 17, Αύγουστος 2003.

³: Καστοριάδης Κορνήλιος, «Η φαντασιακή θέσμιση των κοινωνιών», εκδ. ΚΕΔΡΟΣ 1981

και τα νεωτερικά έθνη-κράτη, συγκροτήθηκαν στηριζόμενα σε τέτοιου είδους φιλοσοφικές ή αν θέλετε σε αντίστοιχης σημασίας «νοηματικά και πολιτισμικά συστήματα» - για να θυμηθούμε τον **M. Weber**⁴, που πρώτος αμφισβήτησε τον επικρατούντα «θετικισμό και οικονομισμό» στην πολιτική κοινωνιολογία τη δεκαετία του '60 και αυτή η αμφισβήτηση ενισχύεται ολοένα και περισσότερο τα τελευταία χρόνια. Η Ευρώπη, π.χ., οφείλει την ύπαρξή της ως κοιτίδα ειρηνικής συνύπαρξης και συνεργασίας, στο χριστιανισμό και στο όνομα αυτού προσπάθησε να απλωθεί στον κόσμο όλο, έκανε και πολέμους γι' αυτό. Λαοί που στερούντο πολιτισμικής Παράδοσης, για να μπορέσουν να συγκροτηθούν ως κράτη, δανείστηκαν πολιτισμικές βάσεις από άλλους λαούς - π.χ. ο αμερικανικός λαός στηρίχτηκε σε χριστιανικές διδασκαλίες και σε αρχαιοελληνικές παρακαταθήκες, κ.ο.κ - ασχέτως του πως αυτά ερμηνεύτηκαν ή χρησιμοποιήθηκαν. Οι κοινές πολιτισμικές παραδόσεις είναι προφανές ότι και σήμερα βρίσκονται πίσω από οικονομικές ή άλλου είδους συμμαχίες και συνασπισμούς κρατών και λαών και εξακολουθούν να βρίσκονται εμφανώς ή αφανώς πίσω από κάθε είδους συγκρούσεις. Οι προσπάθειες του κατά το μάλλον ή ήττον επικρατούντος, μέχρι τώρα, δυτικού Πολιτισμού να επιβληθεί παγκοσμίως όχι μόνον απέτυχε, αλλά όπου «εκσυγχρονίστηκαν», δηλ. εκδυτικοποιήθηκαν, από υλικής απόψεως, χώρες τρίτου κόσμου και μάλιστα χώρες με βαθιά πολιτισμική παράδοση, πέτυχε το αντίθετο. Συνετέλεσε στην ενδυνάμωση των τοπικών

αυτών πολιτισμικών παραδόσεων, απολύτως αντίθετη έως εχθρική με την δυτική πολιτισμική πρόταση και αυτό με παρενέργειες: ενδυνάμωση ή και δημιουργία φονταμενταλισμών, με τις συνέπειες που όλοι γνωρίζουμε. Ο γνωστός μας **S. Huntington**, ένας από τους επιφανείς θεωρητικούς της αμερικανικής γεωπολιτικής στρατηγικής, στα περίφημα κείμενά του «**Η σύγκρουση των πολιτισμών**» και «**Η Δύση μοναδική όχι οικουμενική**»⁵ αναλύει πως η πολιτισμική ταυτότητα θα είναι όλο και περισσότερο σημαντική στο μέλλον και ο κόσμος θα διαμορφωθεί σε μεγάλο βαθμό από τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των επτά ή οκτώ - κατά τη γνώμη του - μεγαλύτερων **πολιτισμών**⁶. Δεν συμφωνούμε με αυτήν την **καταμέτρηση**⁷, αλλά σημασία έχει πως **επισημαίνει την καθοριστική σημασία των πολιτισμών στην εξέλιξη των κοινωνιών και των κρατών, στην εξέλιξη της Ιστορίας**. Άλλωστε και ο ίδιος ο **Φουκουγιάμα** εγκατέλειψε την θεωρία περί τέλους της Ιστορίας, διαπιστώνοντας πως αυτή θα έχει ως κύριο πεδίο εξέλιξής της την Ανατολή. Όπως δε μας αναλύει ο Γ. Καραμπελιάς, «η σημερινή άνοδος του Huntington στο παγκόσμιο στερέωμα αποτελεί έκφραση της μετατόπισης της Δύσης από το τέλος της Ιστορίας του Φουκουγιάμα και την παγκόσμια νίκη του δυτικού ανθρώπου-εμπορεύματος, στη λογική της **Δύσης-Φρούριο**»⁸, μετακίνηση που ολοκληρώθηκε την 11^η Σεπτεμβρίου 2001. Όμως τελευταία η Δύση δείχνει άλλη στάση προς την Ανατολή, κάτι το οποίον είχε επίσης προταθεί από τον Huntington- δεν είναι όμως του παρόντος να ασχοληθούμε

⁴: Bertrand Badie, «Κουλτούρα και Πολιτική», Εκδ. Πατάκη, 1993

⁵: Huntington S., «Η σύγκρουση ανατολής-δύσης», Εναλλακτικές Εκδόσεις, Αθήνα 1998

⁶: Εννοεί τον δυτικό, τον κομφουκιανό, τον ιαπωνικό, τον ινδουιστικό, τον σλαβο-ορθόδοξο, τον λατινοαμερικανικό και πιθανώς τον αφρικανικό πολιτισμό.

⁷: Ως πηγή της εξέλιξης της Σκέψης και της εξέλιξης των Πολιτισμών, θεωρούμε την Ελληνική Πολιτισμική πρόταση και τον Κομφουκιανισμό.

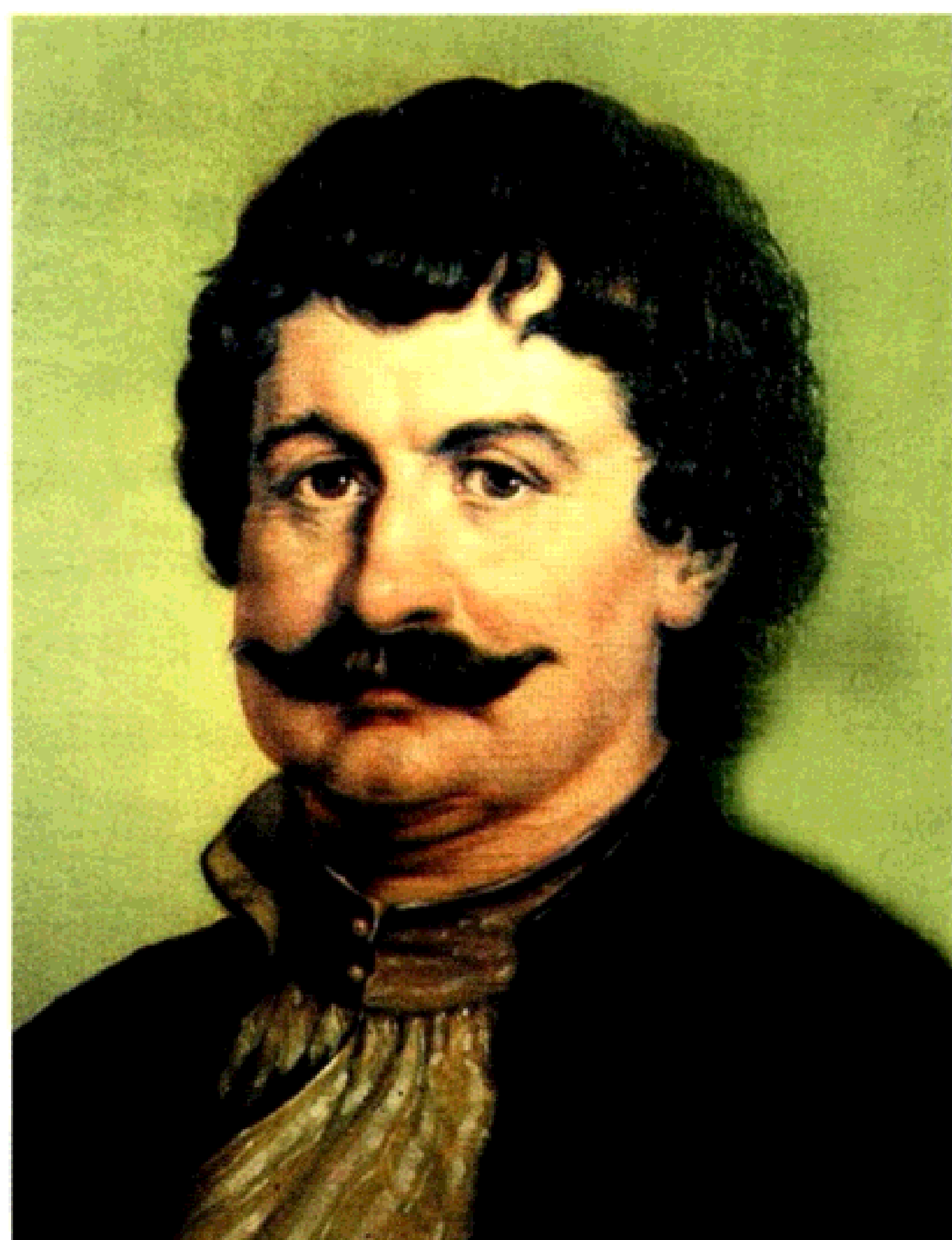
⁸: «Η σύγκρουση ανατολής-δύσης», Εναλλακτικές Εκδόσεις, Αθήνα 1998

με την παρουσίασή του. Απλώς επισημαίνουμε πως η νέα γεωπολιτική στρατηγική της **«Δύσεως» ξεκινά από την αναγνώριση της σημασίας των Πολιτισμών και με βάση αυτήν την αναγνώριση σχεδιάζει την Πολιτική της**. Αναφερόμαστε κυρίως στην πολιτική των Ηνωμένων Πολιτειών, εκφραζόμενη τελευταία δυναμικά από τον Obama, αλλά και της Γαλλίας, που επιδιώκει αυτό που πάντοτε επεδίωκε: ηγετικό πολιτισμικό ρόλο στην Ευρώπη, κάτι που αποτελεί κεντρικό ζητούμενο της πολιτικής της. Ομοίως όμως λειτουργούν και οι πολιτικές των άλλων μεγάλων ευρωπαϊκών κρατών. Δεν αναφέρομαι στην Άπω Ανατολή που, διαφοροποιούμενη από τα δύο θεωρούμενα από τη Δύση κύρια μοντέλα οικονομικής ανάπτυξης, του κρατισμού και του φιλελευθερισμού, κινείται σε έναν τρίτο δρόμο, αυτόν που εδράζεται πάνω στις πολιτισμικές της παραδόσεις. Βεβαίως είναι και τα ισλαμικά κράτη, που «εκσυγχρονιζόμενα», αντί να εκδυτικοποιηθούν πολιτισμικά, ανέσυραν την απωθημένη από την υλική τους μιζέρια ιδιοπροσωπία τους, την προέταξαν, την ανέπτυξαν περαιτέρω και με αυτήν πορεύονται. Πολιτισμική πολιτική κάνει τελευταία και η Τουρκία, που εγκαταλείπει την κεμαλική εμμονή στη συγκρότηση ενός νεωτερικής εμπνεύσεως έθνους - κράτους - άλλωστε αυτά έχουν πλέον δείξει τα όριά τους - και περνά στην πολιτική Νταβούτογλου, που δίνει έμφαση στον ισλαμικό πολιτισμό και έτσι επιχειρεί να αναχθεί σε μεγάλη «διαμεσολαβητική» δύναμη **Ανατολής-Δύσης**⁹. Παρότι τα παραπάνω τα αναφέραμε κυρίως ενδεικτικώς, **οφείλουμε να τονίσουμε την απίστευτη αδιαφορία που δείχνουν στον Πολιτισμό** - με τον Πολιτισμό στην πραγματική έννοια του όρου - **οι σημερινοί Έλληνες**

πολιτικοί και συνακολούθως η ελληνική κοινωνία, δεδομένης της πλύσης εγκεφάλου που αυτή δέχεται πανταχόθεν και δεν υπερβάλλουμε καθόλου χρησιμοποιώντας αυτές τις λέξεις. Πρώτ' απ' όλα, δηλ. σε ένα πρώτο επίπεδο θεώρησης των πραγμάτων, ο Πολιτισμός είναι αυτός που καθορίζει τους συλλογικούς και ατομικούς στόχους και προτεραιότητες. Υπόσχονται, π.χ. και ανταγωνίζονται - δήθεν - οι πολιτικοί μας, με στόχο την υφαρπαγή δια μιας δήθεν ψηφοφορίας - για αύξηση μισθών κατά μερικά ευρώ, ενώ από δίπλα διαφημίζεται ο πάμπλουτος ιδιοκτήτης νησιού, που το κέρδισε παίζοντας λόττο. Όταν προτεραιότητα της ζωής είναι η πολυτελής ζωή, σπρώχνεται ο έχων αυτό ως προτεραιότητα της ζωής του να δαπανήσει πολλαπλάσια συμμετέχοντας στον κρατικό τζόγο. Βεβαίως δεν νοιάζεται, γιατί του το αποκρύπτουν, για το ποσοστό που παρακρατά το κράτος, που είναι πολλαπλάσιο από το κέρδος των ιδιωτικών καζίνο. Όμως με έναν άλλο Πολιτισμό, θα λυνόταν και το δημοσιονομικό πρόβλημα: ο **Γκάντι** είχε πεί **«αν ζήσετε απλά, άλλοι απλά θα ζήσουν»**. Το κράτος όμως - που ελέγχεται και οργανώνεται από τους πολιτικούς - προπαγανδίζει νησιά και κότερα ως εχέγγυα της ευτυχίας και της «επιτυχίας».

Αν πάμε όμως λίγο βαθύτερα, θα πρέπει να νοιώσουμε όλοι βαθιά θλίψη, διαπιστώνοντας ότι οι πολιτικοί μας - μάλλον και 'μείς μαζί - αγνοούμε ή έστω παραβλέπουμε, ότι **η ίδια η ύπαρξη της Ελλάδος, της νεώτερης Ελλάδος, οφείλεται στην Πολιτισμική της Παράδοση** ή αν θέλετε σε αυτό που η Δύση θεωρούσε, ως τέτοια, οφείλεται σε αυτά που η Δύση πρόσμενε, ίσως και να εξακολουθεί να προσμένει, από αυτήν.

⁹: Β. Μαρκεζίνης, «Ορατοί οι κίνδυνοι στα εθνικά θέματα» και «Η Ελλάδα και το φαινόμενο Αχμετ Νταβούτογλου» άρθρα στην εφημ. ΕΘΝΟΣ, αναρτημένα στο ΕΘΝΟΣΟΝLINE, Χρ. Γιανναρά «Η πρόκληση Νταβούτογλου», άρθρο εφημ. ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗΣ, αλλά και για πολιτική Τουρκίας: Γ.Καραμπελιάς «Η κοινωνική βάση του νέο-οθωμανισμού» και «Νέο-οθωμανισμός και Ελληνισμός» περ. ΑΡΔΗΝ τ.72 και Στ. Κωσταντινίδης «Νέο-οθωμανισμός: έννοια κλειδί για την κατανόηση της σημερινής Τουρκίας», περ. ΑΡΔΗΝ τ.72

Ρήγας Φεραίος (1757 -1798)

Η Ιδέα του Νέου Ελληνικού Κράτους προέκυψε από μία εκπληκτική σύζευξη νεωτερικότητας και Ελληνικής Παράδοσης όπως αυτή σχηματοποιήθηκε σε πολιτική πράξη από το **Ρήγα**. Η Ευρώπη ήδη από τα τέλη του 18^{ου} και κυρίως σ' όλο τον 19^ο αιώνα - και ακόμα περισσότερο στον 20^ο - βιώνει τα αδιέξοδα της νεωτερικής νοηματοδότησης του Ανθρώπου και του νοήματος της Ζωής. Από τότε μέχρι τις μέρες μας, βιώνει το σταδιακό θάνατο της ψυχής και της ελευθερίας, τις συνέπειες δηλ. της κυριαρχίας του λεγόμενου «ορθολογισμού», που κατέπεσε σε καθαρά εργαλειακό ορθολογισμό στην υπηρεσία του **παραγωγισμού** και της κατανάλωσης, που κυριάρχησαν ως τα νέα δόγματα που είναι τα μόνα που εκφράζουν την έννοια της προόδου και της ευτυχίας. Ως αντιστάθμισμα λοιπόν αυτής της επικρατούσης κατά τον 18^ο αιώνα δυτικής νεωτερικής νοοτροπίας, δηλ. δυτικής πολιτισμικής πρότασης, ως αντιστάθμισμα «της πρώτης απογοήτευσης του κόσμου», όπως ονόμαζε ο Καστοριάδης την απογοήτευση

που προήλθε από την **οπισθοχώρηση των θρησκειών**¹⁰, δηλ. των παλαιότερων οντολογιών ή φιλοσοφικών θεμελιώσεων ή θεσμίσεων των κοινωνιών, **θα εμφανιστεί ο λεγόμενος ρομαντισμός**. Θα εμφανισθεί ως **προϋπόθεση για την ίδια την επιβίωση του Ανθρώπου**, «απέναντι σε μία ξέφρενη μεγαμηχανή την οποία πλέον δεν κατευθύνει κανένας, μήτε καν ο τρελός μηχανοδηγός του **βωβού κινηματογράφου**¹¹». Αυτός ο ρομαντισμός του 19^{ου} αιώνα, ως το μόνο απελευθερωτικό κίνημα στην Ευρώπη απέναντι στην καταδυνάστευση της ανθρωπότητας από τον νεωτερικό εργαλειακό ορθολογισμό, θα προσπαθήσει να ανακαλύψει τις χαμένες αξίες της ανθρωπίνης ύπαρξης στις παλιές οντολογίες, μέσα στα διασωθέντα ήθη, στα έθιμα και στην Τέχνη των λαών, μέσα στις πρωτόγονες κοινωνίες, μέσα στα ενδότερα της ανθρωπίνης ψυχής, μέσα στις οικουμενικές αξίας τοπικές παραδόσεις, θέτοντας εκ νέου ερωτήματα αφορούντα στην ίδια την υπαρξιακή διάσταση του Ανθρώπου.

Από τα τέλη έτσι του 18^{ου} αιώνα, η Ευρώπη αρχίζει να επαναξιολογεί την Ελληνική Παράδοση, με έμφαση σ' αυτήν της Αρχαίας Ελλάδας και να προστρέχει σε αυτήν. Ο ιδιοφυής τότε Ρήγας, κινείται επιλεκτικά μεταξύ ευρωπαϊκού Διαφωτισμού - καθ' όσον ως προς τη δημιουργία και λειτουργία του κράτους ακολούθησε τα παραδείγματα της Γαλλικής Επανάστασης - και «ρομαντισμού», όπως αυτός τότε ετίθετο, αλλά κυρίως με **βαθιά πίστη στην αξία της Ελληνικής Παράδοσης**. Πρότεινε τη δημιουργία Ελληνικού Κράτους συνταγματικά αλλά και φιλοσοφικά θεμελιωμένου: στο Σύνταγμά του προβάλλει έναν τύπο άμεσης Δημοκρατίας αρχαιοελληνικής και ρουσοϊκής εμπνεύσεως και προτείνει τη δημιουργία μίας Επικράτειας όπου περιλαμβάνεται «ο λαός απόγονος των Ελλήνων,

¹⁰: Καστοριάδης Κορ., Κοινωνία χωρίς μνήμη, συνέντευξη στην εφημ. ΝΕΑ 10/8/1993.

¹¹: Γ.Καραμπελιάς, «Ο Ρομαντισμός στον αντίποδα της νεωτερικότητας», Εναλλακτικές Εκδόσεις, Αθήνα 2002

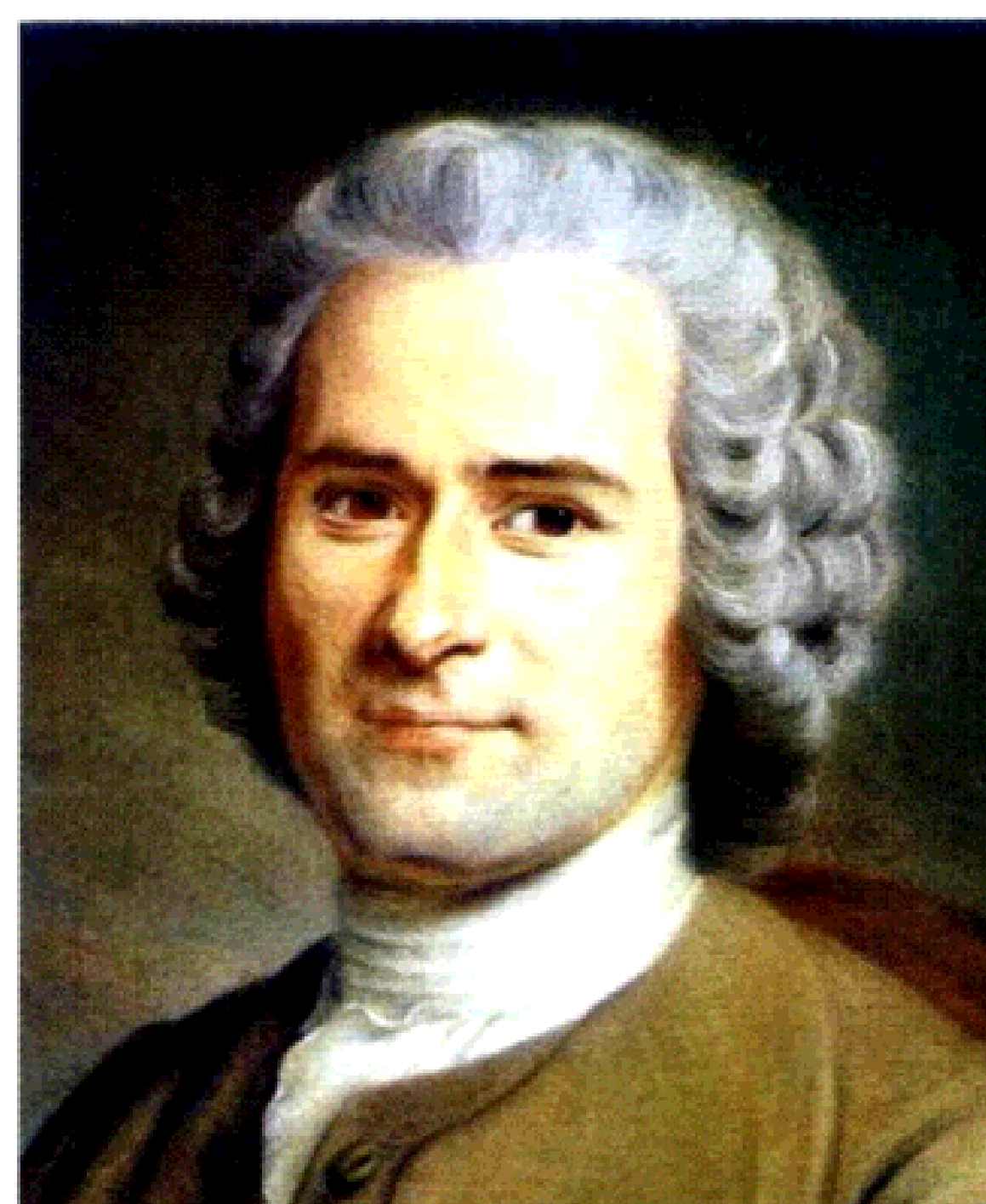
όπου κατοικεί την Ρούμελην, την Μικράν Ασίαν, τας μεσογείους νήσους, την Βλαχομπογδανίαν, αλλά και όλους όσους στενάζουν υπό την δυσφορωτάτην τυραννίαν του Οθωμανικού βδελυρωτάτου δεσποτισμού...». Η Επικράτεια αυτή ενοποιείται με την συνέργεια θεσμών που εμψυχώνει ο «Ελληνισμός», με μέσα γι' αυτό την **καθιέρωση της Ελληνικής ως επίσημης γλώσσας** και την υποχρεωτική διδασκαλία της στην εκπαίδευση και συνάμα με την **διαρκή αναφορά στον «Ελληνικόν Τόπον» και την «Ελληνικὴν Γῆν»**.

Πρόκειται περί παραδείγματος οικουμενικής αξίας, καθόσον θεμελιώνει μία μετανεωτερική κοσμοθεωρητική πρόταση, πρόταση ιδιαίτερα πολύτιμη σήμερα, που γίνεται ολοένα και περισσότερο εμφανής η χρεωκοπία του κοσμοθεωρητικού προτάγματος της νεωτερικότητας, πρόταση ιδιαίτερα πολύτιμη στο σημερινό κόσμο της σύγκρουσης των φονταμεταλισμών ένθεν κακείθεν μιας αμήχανης ηπείρου, μιας ηπείρου κατά τα φαινόμενα αδύναμης πλέον να παρέμβει στην Ιστορία. Αυτή η εμμονή συνοψίζεται στην άποψη-οικτιρμό, που συχνά ακούγεται, πως **«ακόμα οι Έλληνες αναζητούμε την ταυτότητά μας ανάμεσα στο δυτικό παράδειγμα και την τοπική Παράδοση, ανάμεσα στο Λόγο και το Βίωμα»**. Μα αυτή ακριβώς η **σύζευξη και συμπόρευση**, αποτελεί το Ελληνικό παράδειγμα του 19^{ου} αιώνας και θεμελιώνει την **Πολιτιστική Πρόταση της Νέας Ελλάδας**. Αυτό είναι ένα ζήτημα που παλαιότερα στην Ελλάδα αποτελούσε θέμα γόνιμων συζητήσεων και αναφορών, οι εφημερίδες μέχρι μιας εποχής - μέχρι ίσως και τη δεκαετία του '60 - συναγωνιζόντουσαν σε πολιτιστικά θέματα, που όμως πρώτοι οι πολιτικοί εγκατέλειψαν και τώρα πια αγνοούν πλήρως.

Το έλλειμμα αυτό της νεοελληνικής πολιτικής ή «πολιτικής», καθίσταται τραγικό, σήμερα που τα ζητήματα του Πολιτισμού διεθνώς καταλαμβάνουν το κεντρικό πεδίο, την κεντρική

αναφορά, το κεντρικό ζητούμενο και το κεντρικό εργαλείο της Πολιτικής. Είναι π.χ. εμφανής η πολιτική Νταβούτογλου, είναι επίσης εμφανής η στροφή της πολιτικής των Ηνωμένων Πολιτειών, προβλεφθείσα στις εκθέσεις - προτάσεις Huntington, είναι εμφανής η πολιτική των μεγάλων τουλάχιστον ευρωπαϊκών κρατών που έχουν θέσει τον Πολιτισμό στην κύρια ατζέντα τους. Είναι εμφανές πως βρισκόμαστε σε ένα παγκοσμιοποιημένο πλέον γίγνεσθαι, όπου το θέατρο της Ιστορίας μετατοπίζει στην Ανατολή την κεντρική του σκηνή - π.χ. οι ανακοινώσεις του ΥΠ.ΕΞ. της Κίνας γίνονται μόνο στα κινεζικά. Στην Ελλάδα οι πολιτικοί είτε είναι εκτός τόπου και χρόνου, είτε δείχνουν πως είναι εκτός τόπου και χρόνου: και οι δύο παραπάνω περιπτώσεις αποδεικνύουν **το πολιτικό μας αδιέξοδο και το άδηλο μέλλον μας.**

(Τα παραπάνω γράφτηκαν στις αρχές Οκτωβρίου 2009. Οι τελευταίες πολιτικές εξελίξεις, καθώς και ο τρόπος που αυτές έγιναν, ίσως να οφείλονται σε κάτι σοβαρότερο από τα «δημοσιονομικά» μας - μέλλει να δούμε τη συνέχεια. Οι φιλοδοξούντες να διαδραματίσουν έτσι μελλοντικό πολιτικό ρόλο, ας δουν τα πράγματα λιγότερο επιφανειακά απ' ότι έκαναν μέχρι τώρα και ας αρθρώσουν γι' αυτό ανάλογο πολιτικό λόγο). ☑

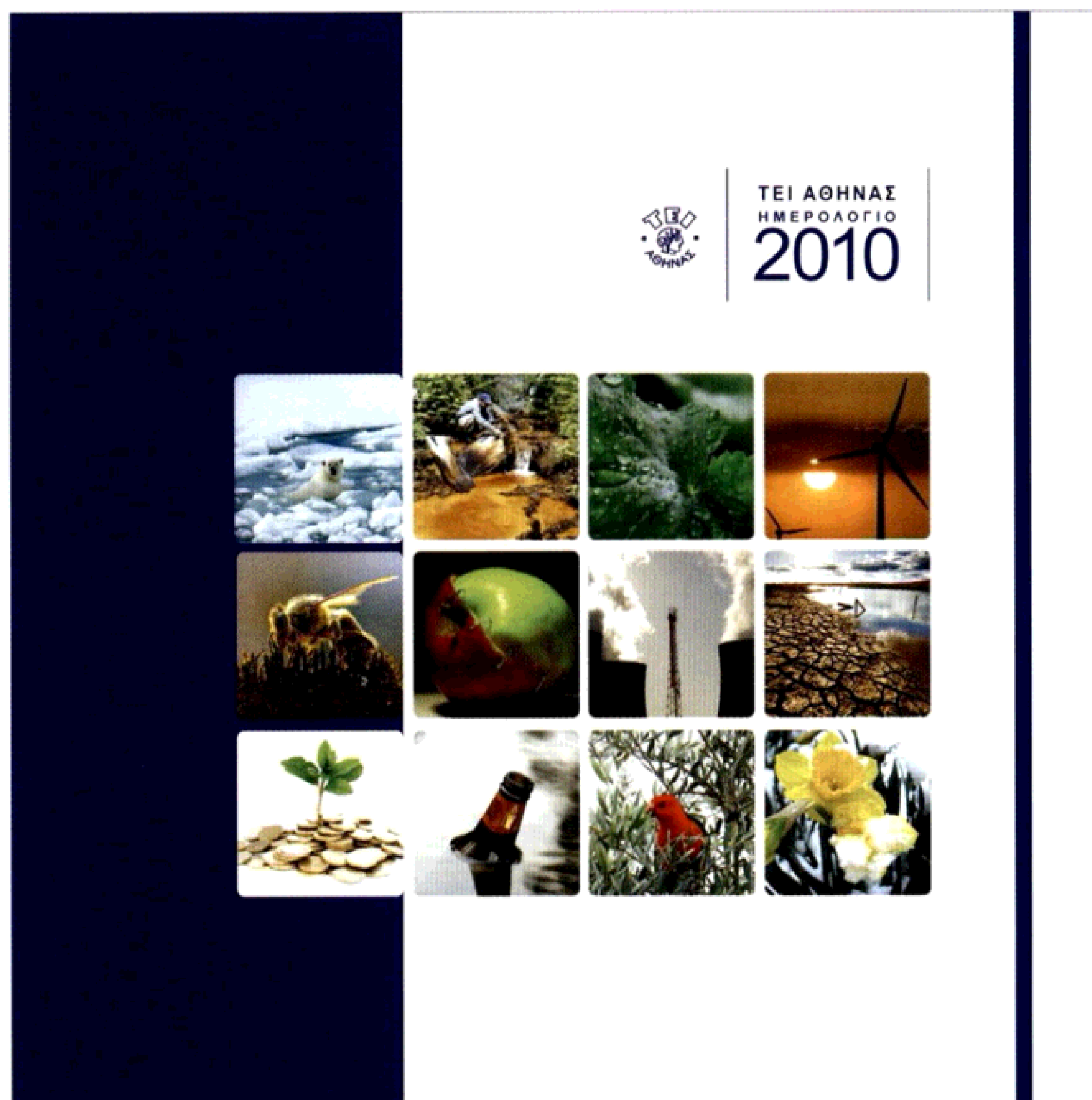

Jean Jacques Rousseau (1712-1778)

*Οι φοιτητές
μας τα φάλανε...
τα κάλαντα!*

Στις 16 Δεκεμβρίου η χορωδία
του ΤΕΙ Αθήνας, υπό την
καθοδήγηση της μουσικού
κ. **Μαστροσάββα**, ευχήθηκε
στον Πρόεδρο και τους
Αντιπροέδρους του Ιδρύματος
και **τραγούδησε παραδοσιακά
κάλαντα** από διάφορες
περιοχές της χώρας μας.
Η ατμόσφαιρα ήταν ιδιαίτερα
συγκινητική και σηματοδότησε
με τον πλέον ευχάριστο τρόπο
την έναρξη των
επερχόμενων εορτών.

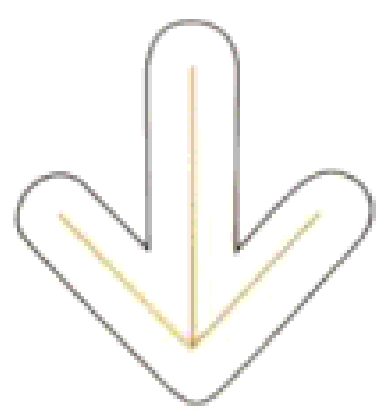
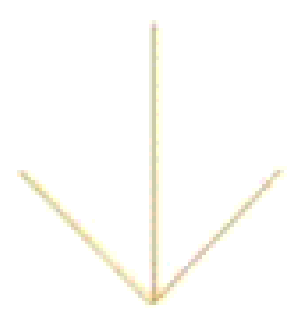

Η αυξανόμενη ανησυχία και οι προβληματισμοί μας για το μέλλον του πλανήτη αποτυπώθηκαν με τα πιο ζωντανά χρώματα στο ημερολόγιο του 2010. Πρόκειται για μια ιδιαίτερα προσεγμένη έκδοση που διανεμήθηκε με την ελπίδα να γίνει ένας πολύτιμος σύντροφος στη νέα χρονιά που όλοι περιμένουμε να είναι λιγότερο γκρίζα και περισσότερο ελπιδοφόρα.

Καλή Χρονιά!

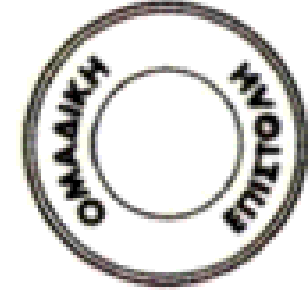
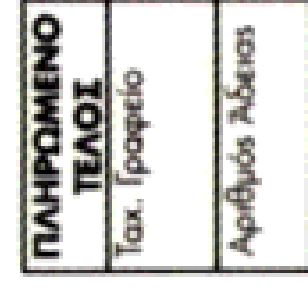

Δημοσίευση άρθρων

Γίνονται δεκτά άρθρα που πραγματεύονται **επίκαιρα ζητήματα στο χώρο της εκπαίδευσης ή και θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος**. Τα κείμενα πρέπει να αποστέλλονται με e-mail, σε μορφή Word, ενώ οι φωτογραφίες που τα συνοδεύουν πρέπει να είναι σε ηλεκτρονική μορφή σε υψηλή ανάλυση. Η βιβλιογραφία, αν υπάρχει, παρατίθεται μόνο με τη μορφή υποσημειώσεων. Τα άρθρα, τα οποία μπορεί να είναι πρωτότυπα ή αναδημοσιεύσεις, δεν επιτρέπεται κατά κανόνα να υπερβαίνουν τις 2.000 λέξεις.

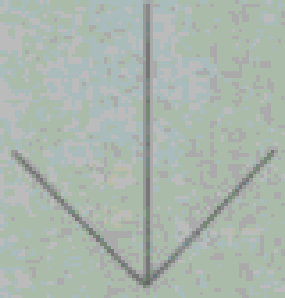
Για να δημοσιευτεί ένα κείμενο, πρέπει να εγκριθεί από την Συντακτική Επιτροπή. Η μερική ή ολική αναπαραγωγή κειμένων του περιοδικού επιτρέπεται μόνο με την άδεια του Εκδότη.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνούν με την κα Ι. Αναστασάκου, τηλ.: 210 5385174, Fax: 210 5385852, e-mail: eee@teiath.gr

Αν. Σπυριδωνος, 122 10 Αιγάλεω
Τηλ.: 210 538 5100, fax: 210 591 1590
e-mail: info@teiath.gr, webmaster@teiath.gr

ISSN 1791-7247

www.teiath.gr